Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII · Ч. 138. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ЛИПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 23, 1985 No. 138. VOL. XCII

Пластуни вітають „Свободу"

Команда і учасники новацького табору на „Бобрівці" не забули про „Свободу", яку вони щодня отримують. Редакція і працівники видавництва завжди радіють такими оригінальними привітами, зокрема від української молоді.

Молода студентка на практиці у „Свободі"

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Йдучи на зустріч молоді та в журбі за вирощення кадрів молодих українських журналістів, редакція „Свободи" прийняла, за одобренням Головної Екзекутиви УНС, молоду студентку літератури, Наталку Воронку, на літню працю.

Н. Воронка — студентка університету Ратгерс, є дочкою відомих українських громадян і активних пластунів інж. Романа і Зірки Воронків, замешкалих в Мейплвуді і внучкою відомого журналіста Василя Качмара.

Наталка пластує від наймолодших років життя, була новацькою та юнацькою виховницею, а тепер працює в Станичній Старшині Пластової Станиці в Нюарку. Одержала ряд відзначень та закінчила з дуже добрим вислідом Школу Українознавства в Нюарку.

Н. Воронка

Опанувавши бездоганно українську мову в письмі, від кількох років співпрацює у пластовому журналі „Юнак".

Н. Воронка і її батьки є членами УНСоюзу.

Читачі „Волл Стріт Джорнал" відповідають на статтю Дж. Фоґеля

Джерзі Сити, Н. Дж. — На сторінках „Свободи" раніше подало зміст статті Джозефа Фогеля з 3-го липня цього року п. н. „Нові дороги схопити старих нацистів", де знову була порушена справа Івана Дем'янюка та його ролі як „Івана Грозного" в концентраційному таборі в Тремблінці.

У відповідь на цю статтю, яка ще раз кидає погане світло на українців, нивисав до редакції „Волл Стріт Джорнал" листа Володар М. Лиско з Рандолфу, Ню Джерзі. Цього листа редакція помістила у вівторок, 16-го липня ц.р. під наголовком „Сплямлені докази?"

Автор листа покликується на те, що докази ОСІ оперті на матеріялах, які це бюро дістало із совєтського міністерства внутрішніх справ. Він уважає це скандалом що ці дві інституції так тісно співпрацюють і що тепер можна позбавити американського громадянина його прав, а навіть громадянства на підставі доказів із Совєтського Союзу. Він уважає, що тепер щораз більше люди приходять до переконання, що ОСІ пішло на вудку совєтських бажань. Найкращим доказом того, уважає автор листа, є факт, що протинацистська кампанія, яка тепер існує в ЗСА, є звернена виключно проти тих людей, які походять з теренів, що після Другої світової війни силою прилучено до СССР. Він пригадує також, що є ще питанням чи „Іван Ґрозний" та Іван Дем'янюк є одна і та сама особа.

Українка закінчила з відзначенням Міжнародний інститут в Женеві

Женева, Швайцарія. — Директор Міжнародного інституту управління в Женеві д-р Богдан Гаврилишин, відомий широко український економіст та міжнародний знавець справ управління, що вже 18 років провадить цей міжнродний інститут в Швайцарії, повідомив редакцію „Свободи" з радістю, що серед градуантів інституту в цьому році є українка Ева Скіра.

Інститут провадить ряд навчальних програм для вишколених вже у своїх ділянках фахівців, які хочуть поглибити свої студії адміністрування, зокрема в економічній ділянці. Тому до інституту приймають лише людей з магістерським ступенем та з досвідом, включно із такими, що вже є в проводі своїх фірм.

Звичайно із 300 кандидатів до інституту приймають 50 людей у віці між 27 і 40 роками з різних країн світу. Пересічно кожний із студентів має за собою сім років фахової праці.

Е Скіра

Серед 50 градуантів у місяці травні 1985 року була саме українка Ева Скіра, яка одержала стипендію від фірми Коммонвелт корпорації банків в Австралії. Уродженка Австралії, Е. Скіра активна в українському житті Сиднею, а її батьки приїхали до Австралії після Другої світової війни і походять із Західньої України.

Е. Скіра одинока, яка закінчила інститут з відзначенням. Вона також є першою жінкою, що отримала таке відзначення в інституті Вона має ступінь бакалавра з університету Нової Південної Валії і цей ступінь здобула також з найвищими візначеннями.

В катастрофі в Італії загинуло понад 200 людей

Кавалезе, Італія. — Тут в цій широко відомій гірській околиці, до якої приїжджають на відпочинок сотки туристів з цілої Італії та з інших країн, прорвалася 19-го липня ц.р. гребля і вода враз із намулом залляла цю цілу альпійську долину, забираючи зі собою, все що було на дорозі. При тому зникли з поверхні землі чотири готелі та ряд домів, ліси і полонини.

Понад 10,000 робітників-рятівників на протязі трьох днів розкопували землю та намул, щоб шукати за жертвами. Досі знайдено біля 200 вбитих і засипаних землею людей, але побоюються, що жертв було ще більше.

Як ствердили вже представники італійського уряду, причиною цієї катастрофи було занедбання середників безпеки на греблі, яка була власністю гірничого підприємства і властителі стоять під закидом злочину.

Катастрофа викликала потрясення в цілій Італії, а президент Італії Франческо Коссіґа відвідав місце нещастя та говорив з родинами жертв. Він був також враз з іншими представниками уряду учасником жалібної Служби Божої, що її в неділю, 21-го липня, відправив на місці нещастя католицький єпископ. Він у своєму слові заявив виразно, що причиною катастрофи було людське недбальство. Родини загиблих вимагають покарання власників підприємства.

Це найбільша катастрофа в Італії від 1963 року, коли в околиці теперішнього прорвання греблі сталося подібне нещастя і при тому згинуло 1,800 людей.

Оперна компанія виступить на Союзівці

Союзівка (І. Дурбак). — Українська Оперна Компанія ім. М. Лисенка дасть тут в неділю, 28 -го липня, концерт оперних арій, дуетів і ансамблів з українських опер і фрагментів з комічної опери Й. Штравса „Циганський барон".

Програма: арія Тараса Бульби з опери „Тарас Бульба" виконає бас-баритон Лев Рейнарович, дует Горпини і Писаря з опери „Утоплена" М. Лисенка, виконають Христя Карпевич і Л. Рейнарович; арія Одарки з опери „Купало" А. Вахняника виконає Х. Карпевич; дует Марусі і Софрона з опери „Маруся Богуславка" М. Фоменка виконають Зірка Дерлиця і Микола Фабрика; арію Марильці з опери „Тарас Бульба" М. Лисенка виконає З. Дерлиця; арію Богуна з опери „Богдан Хмельницький" К.Данькевича виконає Лев Бедерів; квінтет з опери „Запорожець за Дунаєм" Г. Артемовського виконають всі солісти; арію Остапа з опери „Тарас Бульба" виконає М. Фабрика; ансамбль „Славні ті Стрільці Січові" з опери „Шаріка" Я. Барнича, музичний супровід — Ірина Фабрика виконає цілий ансамбль.

Фрагмент з опери „Запорожець за Дунаєм".

В другій частині концерту-вистави будуть виконані фрагменти з комічної опери Й. Штравса „Циганський барон" в українській мові. Артисти: Л. Бедерів в ролі Шандора Барінкая, Кальман Жупан — Л. Рейнарович, Арсена — З. Дерлиця, Ґраф Гомонай — М. Фабрика, циганка Саффі — Х. Карпевич. Деякі частини будуть награні з записів віденської опери як: увертюра, хор циганів, кінцевий марш.

Слід згадати, що „Циганський барон" належить до „залізного репертуару" не тільки німецьких, але світових опер. На українську мову переклав його Йосип Стадник, директор українських театрів ще тому 80 років. Головну ролю Кальмана Жупана довгі роки виконував Іван Рубчак з великим поводженням, а тепер продовжує цю дуже вдячну ролю Л. Рейнарович, що дебютував в цій ролі. Це буде теж прощальний виступ оперного співака М. Фабрики, що від'їздить до Німеччини, де буде виступати в німецьких операх.

КИТАЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ РОЗПОЧАВ СВОЮ ВІЗИТУ В ЗСА

Вашінгтон. — Президент Китайської Народної Республіки Лі Шіяннін розпочав свою 10-денну візиту у З'єднаних Стейтах Америки. Він є першим головою держави, який, починаючи від 1949 року, тобто від перебрання влади в Китаю комуністами, відвідує Америку з метою поліпшення відносин між ЗСА і КНР. Перед приїздом до ЗСА Лі Шіяннін побував в Канаді і зустрічався там з багатьма офіційними особами, зокрема прем'єр-міністром Браєном Малруні і міністром закордонних справ Джо Кларком.

У поїздці до Америки його супроводжають дружина Донна і численні дорадники з різних ділянок політичного і економічного життя. На територію ЗСА високий китайський гість вступив через Ніяґара Фалс тому тамошній посадник привітав згідно з дипломатичним протоколом президента, який має численні заплановані зустрічі у Вашінгтоні з президентом Роналдом Реґеном і найближчими членами його кабінету 80-річний Лі Шіяннін відмовляється від всякої фізичної допомоги і рухається власними силами. Кореспонденти з подивом висловлюються про його фізичну активність і заявляють, що він, хоч немає в КНР великої екзекутивної сили, але займає становище до всіх актуальних проблем у міжнародній політиці і до зв'язків та співпраці Китаю із ЗСА.

Адміністрація Р. Реґена покищо обережно висловлюється про приїзд і запляновані розмови з китайським президентом. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що головними цілями у політиці Китаю є збалянсувати мілітарну силу двох надпотуг, а саме ЗСА і СССР, якнайскорше об'єднати Тайван з китайським материком, розбудувати свою перестарілу індустрію змодернізувати і відмолодити армію, очевидно, коштом американської модерної зброї й іншої технології. Виглядає, — кажуть дипломати, — що обидві нуклеарні надпотуги — Москва і Вашінгтон, шукають можливости поправити відносини з китайським кольосом з надією поширити свої ринки збуту. Ця обставина дає можливість КНР діяти з позиції третього партнера і вести свою власну закордонну політику без впливу Заходу чи Сходу.

Після декількох зустрічей у Вашнґтоні в присутності президента Лі Шіяннiна будуть підписані три договори про співпрацю в ділянці виховання, культурної виміни і риболовлі. Обидві сторони надіються на підписання також договору про доставу нуклераних реакторів до Китаю на суму приблизно 20 більйонів долярів. Лі плянує відвідати ще Чикаґо, де він формально відкриє новий китайський консулят, Лос Анджелес і Гонолюлю. 31-го липня він відлетить до Пекіну.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ПОВЕРНУВСЯ ДО ПРАЦІ

Вашінгтон. — Після тижня перебування у військовій лікарні в Бетезда Мд., в суботу, 20-го липня ц.р., президент Роналд Реґен повернувся до Білого Дому та почав працю.

Президент виголосив, як кожної суботи, свою коротку промову по радіо, а відтак в супроводі своєї дружини Ненсі попращав усіх із шпитального персоналу та гелікоптером відбув коротку дорогу до Білого Дому.

Там його тепло привітали понад 2,000 членів його бюр, співробітники та друзі, а військова оркестра пригравала в часі його привітання. Президент заявив, що є незвичайно щасливий, що знову може бути дома.

Хоча лікарі уважають, що він повинен покищо сповільнити темп праці. Р. Реґен відразу відбув конференцію зі своїми найближчими співробітниками і з приємністю ствердив, що за тиждень його перебування в лікарні не назбиралося надто багато неполаднаних справ.

У понеділок Президент матиме ще спокійний день, але у вівторок він плянує відбути давно вже устійнену розмову з китайським президентом Лі Шіянніном, а у вечері бенкет на честь китайських гостей.

У серпні Р. Реґен поїде на довші вакації до Каліфорнії та тим виконає інструкції лікарів, щоб в найближчих тижнях не перепрацьовуватися.

Ліберія зірвала дипломатичні зв'язки з СССР

Монровія, Ліберія. — Міністерство закордонних справ Ліберії оголосило, що Ліберія відкликала свого амбасадора з Москви і зобов'язала працівників совєтської амбасади в Монровії до трьох днів виїхати з країни.

В рапорті міністерства сказано, що Ліберія пішла на цей крок після того, як служба безпеки заарештувала 14 студентів, що займалися шпигунством на користь Совєтського Союзу. Затримані збирали секретну інформацію військового характеру і передавали її совєтським агентам. Заарештованих студентів неодноразово бачили, як вони відвідували совєтську амбасаду.

Міністерство закордонних справ Ліберії повідомило, що уряд має „документально підтверджені докази" вини заарештованих і вважає цей інцидент „серйозним порушенням принципів міжнародних відносин".

ЗСА зміцнюють кордон на Алясці

Вашінгтон. — ЗСА роблять термінові заходи для укріплення протиповітряної оборони на Алясці. Ці заходи викликані порушенням повітряного простору ЗСА в районі Берінґового моря совєтськими бомбардувальниками.

Виступаючи на пресовій конференції, адмірал Джеймс Ваткінс сказав, що в даний час „ми беззахисні проти цих бомбардувальників, а ситуація, що склалася, гірша, ніж перед Другою світовою війною, але ми збираємося післати в цей район додаткові сили, щоб попередити можливість авантюрних акцій зі сторони СССР".

Адмірал Ваткінс сказав, що дуже мало американців усвідомлюють, що СССР знаходиться від ЗСА на віддалі двох миль. „До нас належить острів Малий Діомід, до них — Великий Діомід ,а між ними всього дві милі. Від Петропавловська до Західніх Алеутських островів також всього лише кілька сот миль", — сказав він.

У брошурі, яку недавно випустив Пентаґон, сказано що совєтські бомбардувальники можуть досягнути міст ЗСА, вилітаючи або з баз, розміщених на території СССР, або з баз, розміщених в Арктиці.

В СВІТІ

ЯК СТАЛО ВІДОМО, Совєтський Союз продав Північній Кореї шість військових літаків типу МІҐ—23. На протязі багатьох років СССР відмовлявся продавати режимові Кім Ір Сена ці літаки, бо побоювався, що це може спровокувати напад Північної Кореї на Південну, яку підтримує ЗСА, і викличе міжнародний конфлікт. Після того, як погіршилися відносини між Китаєм і СССР, ослабла і совєтсько-корейська дружба, бо Північна Корея в цьому конфлікті залишилася на стороні Китаю. Щоб знову закріпити дружбу і відірвати Північну Корею від Китаю, СССР вирішив продати Кім Ір Сенові військові літаки.

КУБИНСЬКИЙ ДИКТАТОР Фідель Кастро скликає в Гавані зустріч представників країн Південної Америки, на якій він пропонує обговорити питання про величезні борги цих країн. Ф. Кастро вважає, що боржники не повинні повертати довги американським банкам. Радіо Куби повідомило, що зустріч призначена на 30-го липня. В ній візьмуть участь профспілкові лідери, журналісти, вчені з країн Латинської Америки та басейну Караїбського моря.

МЕШКАНЦІ ЗАХІДНЬОЇ частини Бейруту, населеної мусулманами, вперше за довгі місяці можуть виходити на вулиці і не боятися, що попадуть під обстріл або раптом опиняться в центрі бою. Спеціяльна рада безпеки, куди увійшли представники всіх мусулманських груп, почала виконувати свої зобов'язання у вівторок, 16-го липня, і починаючи з цього дня — в Бейруті тиша. Згідно з постановою ради, всі мешканці західнього Бейруту, які мають зброю, повинні здати її. Уряд Ливану підтримує зусилля ради.

В НІКАРАҐУА ВІДЗНАЧИЛИ в середу, 17-го липня, „День радости", який святкують тут кожний рік в день втечі з країни Анастасіо Сомози. В цьому році минуло шість років від падіння авторитарного режиму А. Сомози і початку тоталітарного правління марксистського уряду сандіністів. В цей день газети Нікараґуа писали про досягнення в промисловости і сільському господарстві, культурі і спорті.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомляють з Москви, що 68-річний маршал Ніколай Оґарков, знятий десять місяців тому з посади начальника генерального штабу совєтської армії, призначений тепер командуючим збройними силами країн Варшавського Пакту і одним з заступників міністра оборони СССР. Відомості про висунення Н. Оґаркова надійшли наступного дня після того, як був відправлений на пенсію начальник головного політичного управління совєтської армії Алексєй Єпішев.

НОВИЙ МІНІСТЕР закордонних справ Совєтського Союзу Едуард Шеварднадзе прийняв запрошення зустрітися з Державним секретарем Джорджом Шулцом. Якщо Е. Шеварднадзе приїде на цю зустріч до ЗСА, то він також побачиться і з президентом Роналдом Реґеном.

В ПАРИЖІ БУДЕ споруджено пам'ятник відомому художникові Пабльо Пікассо, який багато років жив у Франції. Роботи для створення пам'ятника поручені скульпторові Цезарові. Його проєкт був визнаний найбільш вдалим. Пам'ятник, висотою чотири метри, буде встановлений в паризькому районі Монпарнас.

КІЛЬКІСТЬ КЕНҐУРУ в Австралії катастрофічно зменшується з кожним роком. Представники організації „Австралійці — за тварин", яка веде боротьбу за збереження фавни п'ятого континенту, прибули до Страсбурґу, щоб добитися від країн Західньої Европи заборони на імпорт виробів зі шкіри кенґуру. За останніх п'ять років кількість цих тварин впала з 32 до 8 мільйонів. Якщо нищення кенґуру буде продовжуватися такими ж темпами, то до кінця століття їх можна буде побачити лише в зоологічних городах.

В АМЕРИЦІ

В ПІТТСБУРҐУ РОЗПОЧАЛИ страйк сталеві робітники тому, що найбільша сталева корпорація в якій вони працюють, плянує з приводу свого банкрутства зменшити платні та привілеї. Страйк огорнув 8,200 робітників і є першим таким страйком від 1959 року.

НА КОНВЕНЦІЇ Крайової організації жінок, що відбувалася в Ню Орлінс, Ла., обрано президентом Елеонор Сміл на місце Джуді Ґолдсміт, що кандидувала вдруге. Е. Сміл є відома із своїх радикальних поглядів. Вона очолювала цю організацію раніше в роках 1977-82.

ІСНУЄ МОЖЛИВІСТЬ, що у музеї Смитсоніян у Вашінгтоні є трансформатор, який в собі має небезпечний хемікалій ПСБ. З уваги на таку можливість інженери перевіряють трансформатори, яких є аж 57. Хемікалій ПСБ перестали виробляти з уваги на його небезпеку в 1977 році.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ в ЗСА ствердив, що економічний зріст країни сповільнив своє темпо в останніх місяцях. На підставі його даних зріст економіки в першій половині 1985 року виносить лише 1 відсоток і є куди менший, як це передбачував Уряд.

ДЖУДІ ШАВЕЗ, ЯКА співпрацювала свого часу з Аркадієм Шевченком, потвердила у статті, що появилася в серпневому числі вашінґтонського журналу, що А. Шевченко дав їй 35,000 до 40,000 дол. в грошах і дорогоцінностях з фондів, які він дістав від американської розвідки за працю для неї, коротко після того, як залишив свій пост в Об'єднаних Націях і перейшов під опіку американського Уряду. Стаття Д.Шавез заперечує тому, що твердить американський журналіст Едвард Епстін, що спомини А. Шевченка є частинно видумкою і що А. Шевченко ніколи не співпрацював з представниками ЗСА.

ЯК ПОДАЮТЬ ЛІКАРІ, раковий наріст на грубій кишці брата президента Роналда Реґена Ніла, є того самого типу, що був усунений у Президента. Ніл Реґен був оперований десять днів перед Президентом.

БІЛИЙ ДІМ Є ВЖЕ близький до найменування наслідника Дейвіда Стокмана, що зрезиґнував з важливої позиції директора бюджету з днем 1-го серпня ц.р. Кандидатом є Джеймс Міллер, який є тепер головою Федеральної комісії торгівлі.

НЮЙОРКСЬКИЙ БРОДЯГА знищив сім гробів на найстаршому в ЗСА жидівському кладовищі, що розташоване тепер в китайській частині міста. Як він заявив поліції, там він „шукав за своєю матір'ю".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Українська сила" в Канаді

Вістка, що міністер міських справ в Альберті Юліян Козяк постановив кандидувати на прем'єра цієї провінції мусить наповняти радістю та надією усіх канадських українців, а з ними і нас, південних сусідів з американського континенту.

Ми певні, що Юліян Козяк, молодий, активний в публічному житті уродженець канадських степів, син українських батьків, буде мати у своїй передвиборчій кампанії не лише активну допомогу українців Альберти, але і найсердечніші побажання всіх українців, які живуть у Північній Америці. Це ж вперше в історії політичного життя Канади українець кандидує на прем'єра провінції і його перемога була б перемогою загальноукраїнською.

Провінція Альберти, заселена густо українцями, має моральне право на такого прем'єра, більше як кожна інша, а довга історія активних в політичному та публічному житті канадців українського роду на заході Канади є загальновідома. Це нічого дивного, бо тут саме знаходиться найбільше поза провінцією Онтаріо скупчення українців, а їхнє зацікавлення політичним життям своєї провінції велике.

Тепер, коли міністер Козяк проголосив свою кандидатуру, крім нього працює вісім українців у міській управі Едмонтону, а посадником міста є відомий український активіст із старої піонерської родини Лоренс Дікур. Українці Альберти є також активні у кабінеті дотеперішнього прем'єра Пітера Логіда і мають його підтримку та симпатії. Хіба найкраще віддзеркалює силу українців цієї провінції факт, що прем'єр П. Логід був у травні учасником і доповідачем на бенкеті українських професіоналістів та підприємців і отримав грамоту Т. Шевченка.

Подібне реєструємо у сусідній провінції Саскачевану, де саме в червні прем'єр Ґрент Дівайн іменував двоє українців міністрами — Конрада Гнатюка міністром соціяльної опіки і Райнел Андрійчук його заступницею.

Але не лиш у західніх провінціях Канади висуваються українці на передові місця в політичному житті. На сході ім'я сенатора Павла Юзика та його праця в обороні прав людини широковідома. Не менше знаний Володимир Тарнопольський як федеральний суддя і на такому ж пості Михайло Стар-Старчевський. Відомо теж, що у федеральному парляменті є кілька українців, серед них міністри.

Число українців у політичному житті з кожним роком збільшається і це є дуже відрадним явищем, що наповняє усіх нас гордістю.

Це доказ, що канадські українці зрозуміли важливість включитися активно у публічне життя країни, якої вони є горожанами і тим способом стараються про визнання та права для української спільноти, яка в Канаді стоїть на третьому місці після англосаксів та французів.

Це, що вони здобували і здобувають, приходить завдяки наполегливій праці, завзяттю і зрозумінню, що місце і доля українців не кується лише в українському середовищі, але як рівний з рівним у політичному секторі і в політичних партіях Канади.

Минулого року у розмові з кореспондентом „Свободи" Юліян Козяк заявив, що він уважає обов'язком українців бути активними у політичному житті Канади і заохочувати теж інших брати в ньому участь. „Того потрібно в ім'я наших братів і сестер в Україні", — сказав він.

Юліян Козяк іде тепер згідно із тими словами і своїм щирим переконанням вгору. Дай Боже, щоб його стремління увінчалися успіхом, бо його перемога буде перемогою цілої української вільної громади та піднесе її престиж саме тепер, коли цей престиж і добре ім'я стараються захитати наші вороги.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Іван Боднарук

НІМЕЦЬКА ПОЛІТИКА СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ

I.

Дня 30-го січня ц.р. в 50-ті роковини приходу Гітлера до влади в Німеччині президент Ізраїля, промовляючи на жалобному зібранні в Єрусалимі, закликав жидів до зміцнення держави Ізраїля, яка „являє собою все те, що Гітлер намагався знищити". Прем'єр міністрів Менахем Беґін та інші ізраїльські провідники часто порівнюють Палестинську Визвольну Організацію (ПВО) до нацистської партії та перестерігають перед можливим „другим голокостом", якщо постане палестинська держава побіч Ізраїля.

П'ятдесяті роковини виникнення гітлеризму й започатковане ним винищування жидів спонукує нас пригадати німецько-українські відносини в минулому й сьогодні. Ніде правди діти, мусимо ствердити, що в минулому Німеччина взагалі вела цілком хибну з нашого погляду — злочинну навіть політику супроти України. Слід зауважити, що і в повоєнній Німеччині нема справжнього зацікавлення Україною, про що вказує факт, що в останньому 50-річчі не появилася в Німеччині ні одна поважна книжка про українців. Німецька преса промовчує українські справи; мало того, в різних німецьких часописах час від часу з'являються вістки для нас ворожого змісту. Німецькі підручники історії витримані за старими зразками, згідно з якими Україна — це колишня частина Росії, а тепер південна частина СССР. Після війни в Західній Німеччині появилося багато публікацій, в яких таврувалося політику Гітлера супроти европейських народів. Але не вийшла жадна публікація, в якій була б висвітлена ганебна гітлерівська політика у відношенні до України й українців. Ще більше помітний брак об'єктивної інформації серед німецької молоді. Для неї Україна це далі — частина Росії чи СССР. Ніхто з тої молоді не знає про Берестейський мир і про те, що Німеччина свого часу визнала була українську державу й мала з нею дипломатичні зносини.

У висліді Берестейського миру в лютому 1918 року прийшли німці на Україну, як її союзники, але поводилися в ній радше як завойовники. Через те скоро почалися непорозуміння між німецьким командуванням і Центральною Радою. Щоправда, рідко яке засідання Центральної Ради обходилося без того, щоб ліві або меншини чимнебудь не вкололи німців. Німці переконалися, що без них український уряд не втримається. Німці прийшли в Україну не з тим, щоб будувати українську державу, а щоб передусім добути з України хліба, сала, цукру й доставити якнайшвидше на західній фронт. Тому й названо Берестейський мир „бротфріден". Німці мусіли стрінутися з перешкодами, а в деяких місцях селяни навіть підіймали повстання проти німців. Велика частина поміщицьких земель не була засіяна. Власними силами поміщики не скрізь могли дати собі раду, бо й інвентар у них було розграблено й селяни не хотіли йти на роботу. Німці побоювалися, що коли поміщицька земля не буде засіяна, то нічого буде їм вивезти восени до Німеччини. Фельдмаршал Айхгорн видав наказ селянам засіяти панські землі, а принаймні допомогти, звичайно, за гроші. З того приводу знову зчинився крик у Центральній Раді, мовляв, німці вмішуються у внутрішні справи України. Німці у Квітну неділю 1918 року розігнали Центральну Раду; до влади прийшов гетьман. Представникам Центральної Ради, на їх інтервенцію, сказав Ґренер: „Цу шпет! Український народ вибрав ген. Скоропадського гетьманом. Ми дали слово його підтримувати; повернення до Центральної Ради неможливе. Ми взяли в нього слово, що він буде орієнтуватися на самостійну Україну". Він радив працювати з гетьманом і увійти до його кабінету.

Коли в 1933 році постала самостійна Карпатська Україна, Гітлер у порозумінні з Муссоліні, віддав її на поталу мадярам, щоб запевнити собі союз із ними. Величезну кількість усякого добра вивезли німці з України в час Першої і Другої світових воєн. Вивезли мистецькі твори, як і різні сирівці на мільярди золотих німецьких марок, при чому велика частина їх була продана „на кредит", про що є документальні дані.

Дня 22-го червня 1941 року вибухла німецько-совєтська війна. Гітлер, досі союзник Сталіна, напав на СССР і розпалив пожежу Другої світової війни, найжахливішої в дотеперішній історії світу. Деякі европейські й американські історики твердять, що Гітлер ніколи не був би розпочав тої війни, якби не договір приязні, що його підписали Молотов і Ріббентроп. Гітлер із свого боку допоміг Сталінові загарбати західні українську й білоруську землі, Естонію, Латвію і Литву. Коли німці зайняли Париж, Молотов післав Гітлерові депешу із щирими ґратуляціями. Згідно з волею Фюрера, жидів, українців і частинно поляків призначив шеф Ґестапо Гайнріх Гімлер на фізичне знущання. Гітлер плянував винищити фізично українців і заселити українську територію німцями. Український народ мав бути так само знищений, як жиди. В Авфшвіці та інших концтаборах убивали жидів, українців та інші групи, які вважали „унтерменшами". У боротьбі проти большевиків українці у Другій світовій війні простягнули дружню руку німцям, але німці епохи Гітлера відкинули її, бо хотіли загарбати нашу країну й мати Україну без українців. Тому українці виступали збройно не тільки проти Москви, але й проти національ-соціялістичної Німеччини. Гітлер багато причинився до поглиблення пропасти між українським і німецьким народом. Щоправда, німецька армія в добі Гілера була до певної міри супроти нас людяною. Але політичний провід Німеччини, разом із його спеціяльними відділами, як СС-си, які фактично були карними загонами на службі німецької політики, вгризлися добре українцям у печінки.

(Продовження буде)

Іван Коссак

Як стати тлустим і гладким

(Нелікарські поради)

Ще на початку зародження людської мови в прадавні часи жінки зраджували одна одній таємниці запечення смачного м'яса із задніх частин ворогів їхнього племени, а пізніше, як приготувати паштет з язичків двох тисяч соловейків, а тепер всі можливі засоби інформації рекламують найрізноманітніші роди потрав, тортів, м'ясних виробів, тістечок і т.д. і т.д.

Одна половина людства приготовляє їжу і споживає, а друга тільки споживає.

Добре є тому чоловікові, жінка якого, варить, пече смажить, парить і все це смачне, добре і поживне. Обід, що вона подає, викликає добрий апетит, його тверда, чоловіча воля топиться як сніг на сонці і він їсть, їсть і не може наїстися.

Через рік його вже не можливо пізнати — виглядає свіжо, поправився. Він веселий, задоволений, повний сил і енерґії, має пляни на майбутнє. Через п'ять років його також неможливо пізнати, бо має черево як бочку, котру носить поважно і обережно, ніби вона повна дорогого вина чи ще чогось ліпшого. Він фінансово підтримує різноманітну торгівлю — купує нове авто, бо в старому не може влізти за керівницю, часто мусить змінювати штани на ширші і більші, стане на вагу — поломить, вже треба нову, відвідує лікаря і є його постійним пацієнтом. Платить за візити він справно, але порад лікаря не виконує, записався до руханкової залі, але після відвідин усіх тих руханкових знарядь не хоче й дивитися в той бік, хоч заплатив рік наперед.

Жінка його, кругленька і тлустенька, через 10-15 років стає вдовою і смачно варить для дітей, а потім для внуків. Навчає доньок і невісток, що дорога до серця чоловіка через його шлунок. На жаль, серця дітей і внуків цим не завоюєш і щоб нагодувати впертого нащадка до роботи запрягаються і дзядьо і бабця, мама і тато, а при нагоді і цьоці, вуйки, стрийки, знайомі. Врух пускаються всі можливі способи, обіцянки, видумуються різні штуки. Для цього можна запросити артистів цирку, обіцяти все, що є на світі, наприклад: ляльку, правдивий револьвер, нову телевізію, ровер, авто, літак на дві особи і т.д. Дзядьо повинен вміти ставати на голову, їсти мило і при цьому пускати бульки, вуйко повинен вміти добре ціляти тортом, стрийко бігати на руках, а мама на поготові повинна тримати ложку з потравою, щоб вспіти запхати до рота дитини, коли вона засміється, або отворить рота, щоб сказати „ще" бабці, яка витирається від торта, котрого вуйко кинув на замовлення.

— Чи довго треба це все робити?

— Ні!

Через рік дитина вже їсть сама, а далі все більше і більше, мама і бабця тішаться — яке гарне, тлустеньке дитя. Щоб воно було ще тлустіше, мало кругленьку талію і потрійне підборіддя треба давати пити пиво, бо як кажуть в Україні: „Пийте пиво, ви поправитесь надиво".

Коли це тлустеньке дитятко виросте і стане тлустим, грубим, круглим чоловіком, то для підтримки своєї форми треба пити... горілку і чим раніше почати тим краще. Може не всі знають про чудодійні властивості цього напою? Поради щодо горілки є нові для тутешніх українців, бо п'ють тільки там, в Україні, а тут ніхто не знає і не чув про такий чудесний напій. А горілку вживають при болю зубів: беруть ватку і намочують в чвертці горілки, кладуть на зуб і добре закушують. Після другої чвертки чоловік за зуби вже й не пам'ятає.

Добре і корисно пити „столичну" — після п'ятого келішка у вас збуджується почуття патріотизму і ви згадуєте про поневолені Москвою народи, десятий келішок - і ви готові йти визволяти Україну, але телефонує жінка і треба йти додому. Йти треба обережно, обминаючи пішоходів, бо ви тверезі, йдете на рачках, а вони можуть наступати вам на руки.

Вона ж (горілка) геть винищує у вашому організмі бактерії (тільки погані), також є добрим ліком проти ревматизму, бо як чоловік вп'ється до безтями і валяється в болоті (а болото, як ви знаєте лікує цю хворобу), а також є добрим засобом проти рака. Ще ніхто з пияків не вмер на рака — він або замерзне, або випаде через вікно або повіситься. Як бачите горілка має багато добрих якостей, то починайте негайно її споживати, поки є.

Добре на фіґуру і здоров'я впливає час споживання їжі. Старовинна китайська приказка радить сніданок з'їсти самому, обідом поділитися з товаришем, а вечерю віддати ворогові, але то все дурниці, ви робіть усе навпаки. Рух і спорт теж... шкідливо впливають на фіґуру — з'їли і спати, бо сон, то здоров'я і якщо будете дотримуватися вищеподаних порад, тим скорше станете вічнонезабутнім для своєї родини і знайомих.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ольга Кузьмович

УКРАЇНСЬКІ „ЯППІС"

Життя і обставини творять в кожній мові нові слова, нові окреслення і нові скорочення. Це часто тепер завважуємо в англійській мові. Не один із таких специфічних виразів прийнявся у цілому світі, як, наприклад, славний у 60-их роках вислів „гиппіс" який дав виразну печать тому поколінню, що хотіло якнайсильніше відрізнити себе від батьків і упорядкованого життя.

Але епоха „гиппіс" вже за нами і на їх місце прийшло як контраст нове покоління, яке американці називають „яппіс" скорочення від „young urban professional people".

Ми, на жаль, на такі вислови не маємо відповідників в українській мові тому і у нас прийнялося було інтернаціональне окреслення „гиппі". Про нову групу молодого покоління кажемо просто „молоді професіоналісти" і саме їх матимемо в першу чергу на думці у цій статті.

Коли хвиля протесту проти естаблішменту, яка охопила мільйони молодих людей у 60-их роках, була не лише американським явищем, але відбилася луною у майже цілому світі та зуміла навіть продертися через совєтський кордон, мусимо з приємністю ствердити, що в українській спільноті вона не зробила великого спустошення і крім яскравих зовнішніх ознак в одязі та зачісці, наша молодь, за поодинокими випадками, вийшла з того періоду ціло.

Але черговий етап, про який багато пишуть та говорять тепер в американському світі, період „яппіс" — припав українському молодому поколінню дуже до вподоби і воно майже всеціло себе у нього включило.

Не має нічого дивного, бо ми батьки, добре ще пам'ятаючи непевність нашого життя і важкий початок нового, хотіли нашим дітям і внукам заощадити того самого, хотіли щоб вони дорівняли своїм одноліткам в американському середовищі і тому поставили справу едукації та доброї певної професії, технічної чи медичної на передовому місці. Ми важко працювали, будували свої доми і громади, купували оселі, літниськові місця — на те лише, щоб чергове покоління мало усі ті догідності життя, яких нам бракувало. Так воно і сталося.

А втім, понад тридцять років в американському оточенні також мало свій вплив. У висліді тепер у нас аж роїться від добрих молодих професіоналістів, яких сьогодні вже навіть не можна зарахувати до категорії молодих, а радше до тих, як ми кажемо, „у силі віку". Вони працюють, мають родини (пересічно із двома - трьома дітьми) вони добре фінансово забезпечені, дбайливо одягнені, з домами, автами, власними компютерами, „VCR" та усіми іншими благами технологічної доби.

Значить, ми старше покоління, можемо признати собі, що виконали це, що бажали, щоб наші діти стали „чимось" і були на рівні автохтонів. Але наші молоді професіонали так тепер станули на рівні зі своїми ровесниками в американському світі, що немає між ними майже ніякої різниці, хіба у тому, що наші ще возять своїх дітей у суботу, як не до школи українознавства, то до молодечих організацій, або на гру бандури, чи народні танці — а американські „яппіс" лише на теніс або бейзбол.

Але в одних і в других найважливіша є свобода і приємність доброго свого „я". Коли обсервуємо наше покоління „яппіс", слухаємо їхніх розмов, віднотовуємо, де можна їх побачити, а де ні, знаємо що вони читають, чим цікавляться — тоді не важко схарактеризувати їхній образ. Вони залюбки бувають на усіх товариських імпрезах (байдуже якого характеру), на усіх спортових змаганнях, вони подорожують професійно або для відпочинку, вакаціонують, ходять на забави, весілля і хрестини, та... під церкву. Темою їхніх розмов, звичайно, є праця, „стаки",

(Продовження на ст. 3)

Степан Куропась

ПРИЗАБУТІ СОЮЗОВЦІ ВМИРАЮТЬ: ПАВЛО ДУДА

Усе так було і так є досі, що молодші працівники організацій, в цьому і УНСоюзу забувають про тих, що, постарівшись, залишають працю у цій установі. Десятки таких я знаю, на жаль, немає кому про них написати. І якби не монументальна праця д-ра Луки Мишуги Альманах на 1934 рік, з приводу 40-річчя УНСоюзу, і книжка ред. А. Драгана про УНСоюз з 1964 року, то хто знав би про тих усіх піонерів — робітників, що трудилися для УНСоюзу, хто знав би про Капітулу, Шаршоня, Ядловського і десятки інших? А зрештою, хто читав ці праці? Навіть чи і котрі секретарі мають таку грубу книгу, яка є підручником українознавства американської України?

Помер Павло Дуда, колишній головний радний, з яким я зустрічався в часі двох каденцій його уряду в УНСоюзі. Якби він мав три каденції служби за собою, то можна б про нього час-від-часу читати в пресі. А так призабули люди про Павла Дуду, Миколу Давискибу, Євгена Ляховича й інших імена, бо важливіші дописи про невтомних діячів, які відійшли і ніхто про їх невтомність не знав. Жіночі кореспонденти (не всі) величають пань, що вміють спекти на весілля добрий коровай, бо це мистецтво і наша культура! Адже в УНСоюзі були численні невтомні працівники, які старались для своєї громади, а одним із перших в Канаді був Павло Дуда.

Після Першої нашої прогри стрілецька еміґрація, тобто колишні Січові Стрільці, розшукували один за одним в Европі, Америці, Канаді, по цілому світу. Не було адрес, панувала фінансова скрута та безробіття, а наказ Української військової Організації—або „здобути свободу або вдома не бути"- існував далі. Й тому стрілецька братія вдома не була. Виїздили сини України в світ, де лише хто міг, виїздили долі шукати на „три шляхи широкії". Павло Дуда вибрав шлях до Канади, зрештою не було великого вибору; еміґрація до ЗСА була обмежена квотою держав. Хто ж міг на квоту Польщі виїхати до ЗСА? Не було афідавітів. ОУН спрямовувала загрожених членів на Кубу, до Мехіко, Панами. І в часі коли стрілецька еміґрація в Канаді працювала на широких степах, „за сьомий сніп", бо тоді ще комбайнів не було, фармери не могли спромогтися на снопов'язанську машину, бо ржа часто нищила пшеничні поля. П. Дуда рішив покинути „свіже повітря і спеку" канадських прерій і влаштувався в індустрії у місті Віндзорі — через ріку і мостовий причілок від Дітройту.

В Америці і Канаді були організації гетьманського напрямку, бо туди завів демократичні „Січі" Осип Назарук. Гетьманці шукали нових рекрутів. До Чикаґо, де була Головна Квартира Гетьманців, приїхав з відчитом головний обозний гетьманців Володимир Босий. Тоді лише Мирослав Січинський їздив з відчитами „за кводра", так популярно звали його виступи. На такий відчит „за кводра" Володимира Босого прийшов і я. Могло це бути 1928/29 року, точно не пам'ятаю. По відчиті я зголосився у Босого, він мною, а я ним втішилися. Шість років ми були в одній клясі перемиської гімназії, відтак він вступив до Січових Стрільців. Він намовляв мене вступити до гетьманців, інакше — він сказав, — для мене не буде будучности та й далі буду мусіти тяжко працювати у фабриці. Я не знав хто там ще був із наших Січових Стрільців, бо в Чикаґо я вже зібрав 22-ох з нашого воящтва і ми чекали на полк. Коновальця, що нас відзначив пропам'ятними відзнаками УГармії. В. Босий дав мені адресу П. Дуди і Володимира Дужого, який теж був у моїй клясі і з шостої кляси він пішов з Босим до Усусусів. Я написав до П. Дуди і він приїхав до Чикаґо на зустріч з членами Стрілецького Гуртка, число 6. Відтоді почалося наше знайомство.

Але ні він, ні я не мали автомобіля. Я купив „Форда" аж у 1930 році, бо без авта не оженитися, — казали, — дівчатам, бо вже надоїло йти „на рандку" пішки або „стріткарою". Я тоді поїхав до Дітройту, де мав мого доброго друга Степана Левкута, члена УГА зі сусіднього села і з моєї 8-ої бригади. Він поїхав зі мною до Віндзору. Павло прийняв нас гостинно, була „ковбаса і чарка", так що „минулася і сварка" і ми всі три були одної думки. Боротьба аж до визволення!

Відтоді завжди, коли я їздив до Дітройту не минав я Віндзору і там завдяки Павлові придбав багато приятелів. Павло тяжко працював у фабриках, належав до Канадського Леґіону. В той час Вінніпеґ був столицею канадської України, а Віндзор був переходовою дорогою до Америки. В Америці була проґібіція і ми пили сивуху-самогон, який в Америці звали „муншайн". Щоб придбати гроші на організацію ОУН та на процеси в'язнів стрілецькі з'єднання влаштовували імпрези. В Канаді не було проґібіції, і тому двома шляхами через місто Емерсон у Канаді, що межує з Міннесотою і Віндзором на стрілецьких імпрезах в Америці чи потайки продавали канадську водку, яку носили в пласких пляшках в кишені або переховували в чайниках на столі. Дохід на добру ціль був потрійний. Але чи лише це? „Література" з Канади до ЗСА і навідворот йшла через Павла у Віндзорі. Хоч він важко працював мав все час, охоту і гроші, щоб допомагати.

В Чикаґо відбулася Світова Виставка Поступу, в якій Україна мала свій павільйон. На виставці корпорації, якої я був секретарем, запросив Павла Дуду. Він приїхав у товаристві трьох осіб, я забув їх імена, але це були веселі хлопці, — добрі в товаристві і в націоналістичній роботі. Я познайомився зі союзовими і колишніми січовими стрільцями, такими як: Богдан Зелений, Гнат Поворозник, Микола Мота й інші.

На одних нарадах Союзового активу, на внесення П. Дуди, рішено відчинити канадські двері для УНСоюзу. Темою нарад було: УНСоюз як твердиня у ЗСА мусить теж стати твердинею в Канаді. На цих нарадах було сказано, що доривочна робота не зробить Канаду твердинею, а треба сталого платного організатора. Таким організатором став союзовець Баєр, який жив у Торонто. У Віндзорі існував неактивний 341-ий Відділ УНСоюзу і тому як базу до праці і розгорнення союзової активности рішено взяти Віндзор, який мав

(Закінчення на стор. 3)

Куди слати датки на фонд оборони українського імени

Ню Йорк. — Канцелярія Української Американської Координаційної Ради інформує усіх зацікавлених, що датки на Фонд оборони доброго імени українців можна пересилати або прямо до „Самопомочі" на конто ч. 11900, адреса: „Selfreliance", 108, Second Ave., New York, N. Y. 10003, або до УАКРади: "Ukrainian Anti-Defamation Fund"., P.O.Box 2438, New York, N. Y. 10009.

Усі чеки слід виписувати на „Ukrainian Anti-Defamation Fund".

Дискусійна лава молоді

11-го травня Виховна Комісія СФУЖО відбула свою першу цього року дискусійну лаву. Вона була цікава тим, що СФУЖО запросило до участи представників всіх молодечих організацій Торонто, а тема була — „Рік молоді і наші сподівання".

Вечір відкрила Оксана Бризгун-Соколик, виховна референтка СФУЖО. Представила молодих учасників, які виступили у „вильосованому" порядку.

Першою була Марта Дичок, активна пластунка, студентка третього року Торонтонського університету, активна також у студентському клюбі. Марта пропонувала в цьому Році Молоді плекати і розвивати співпрацю всіх молодечих організацій, всієї молоді, відповідно до віку. Шукати українців в інших країнах, зробити світовий адресар українських організацій і людей, які були б охочі зустрічати нашу молодь-туристів, щоб молодь знала, куди, подорожуючи, звертатися. Так виробити краще почуття української громади в цілому світі і тіснішу дружбу поміж молоддю. Для кращої співпраці — мати світовий центр збірки грошей для діяльности молоді.

Наступною дискутанткою була Олександра Козак, нова імігрантка з Польщі, де вона два роки студіювала музику в Ґданському університеті та брала участь в організуванні студентського та загального українського культурного руху. Від листопада 1984 року перебуває в Торонто, де інтенсивно вивчає англійську мову та співає в тріо „Лілея". В своєму знаменитому слові Аля цікаво описала працю нашої молоді в Польщі, їхнє бажання зустрінути польську молодь та представити їм свої проблеми. Підкреслила вагу шкільництва та родини. Заявила, що наша молодь в Польщі є рушієм всякої громадської праці. Немає діяльности без участи молоді. І тому тут треба до молоді мати більше довір'я в їхній громадській праці, бож незадовго вони будуть виховувати нове покоління.

Павло Дзядик вчився в Малій Семінарії в Римі, а тепер кінчає 13-ту клясу середньої школи і плянує продовжувати студії в університеті. Недавно влучився в рух „Українська Молодь Христові". Молодий Павло відчуває, що матеріялізм доводить молодь до депресії бо немає релігійности. Ми розкинені і роз'єднані. Християнська спільнота змогла б допомогти один одному.

Тарас Підзамецький середню школу закінчив як „Онтері сколар". Студіював на Торонтонському університеті політичні науки і українознавство. Саме тепер закінчує останні іспити, здобуває бакалавреат прав. Від 1984 року голова МУНО на Канаду. Тарас вважає, що якщо навчимося шанувати своє, краще будемо шанувати інші групи. Поміж собою маємо шанувати одни одного і різні погляди. Маємо довідатися більше один про одного і мати один до одного більше толеранції. Зміст громадської праці має підготовляти молодь — як зберегти свою українську ідентичність. Не жити в психологічній чужині, не вибирати одне або друге. Вміти поєднати одне з другим.

Останнім учасником дискусійної лави був Тарас Мочула, активний член ОДУМ-у. Цього року закінчує 13-ту клясу „гай скул" середньої школи і продовжуватиме студії в університеті. Був на літніх курсах українознавства в Гарвардському університеті. Працює як виховник з одумівською молоддю. Тарас уважав, що після батьків школа і церква є ті, що повинні творити для молоді „своє" середовище. Місце для спортивних занять, для горнятка кави, а це там молодь зустрічатиметься, обмінюватиметься думками, відчуває приналежність, одність.

Питання і цікава дискусія внесли ще дальші нові думки.

На залі було досить багато молоді. Прийшли послухати та морально підтримати своїх товаришів. Могло бути більше старших, які так дуже журяться „де наша молодь".

А наша молодь за дискусійним столом цікаво підійшла до української проблематики в цьому Році Молоді. Пригадується недавня дискусійна лав а у Вінніпегу на Річній конференції КУК-у, де молода учасниця сказала: „Говоритиму по-англійськи не тому, що не знаю по-українськи, а тому, що хочу, щоб ви звернули увагу на зміст, а не на неправильні вислови, чи наголоси..." Сьогодні всі учасники говорили українською мовою, хоч може не однаково вільно. Ми прийшли послухати думки молодих. І, може, не на місці було звернути їм увагу на недосконалу мову. Бож у кого вона досконала? Всі, і молодші, і старші, повинні над мовою працювати все своє життя. Сам факт, що молоді люди охоче взяли участь в цій імпрезі і добре до неї підготовилися в часі закінчення шкільного року, коли повно науки, є доказом того, що молодь не оминає та не ігнорує загально-українські проблеми, а відчувається частиною нашої громади. (Один із студентів писав останній університетський іспит вчора, а сьогодні успішно виступав!)

Добре, що СФУЖО дало нагоду нашій молоді сказати свої думки на ширшому форумі. А вони далі обговорювалися під час кави та солодкого.

О.Б.С.

Незвичайне свято на Фльориді

Осип і Анастазія Біловуси.

Старанням Товариства Українських Емеритів у Ст. Пітерсбурзі 2-го червня ц.р. влаштовано вперше День Українського Емерита, в якому відзначено подружжя Осипа й Анастазію Біловусів за їх суспільну працю і жертвенність.

У просторій, прибраній церковній залі, при заставлених столах зібралася наша громада — понад 120 осіб, до святочного обіду, приготовленого нашими жінками під проводом Каролини Хомик. Перед обідом була проведена коротка програма, яка складалася з доповіді мґр К. Жмуркевич і чотирьох деклямацій.

В доповіді Клементина Жмуркевич підкреслила значення нашого старшого громадянства — емеритів і батьків. При тому вона довше зупинилася над особами взірцевих наших сеньйорів — Осипа й Анастазії Біловусів, основників місцевого Товариства Українських Емеритів п'ять років тому. На протязі цього часу Осип був головою товариства і гідно репрезентував його перед конгресменами, сенаторами і навіть Президентом Америки, висилаючи інформативні листи від товариства у справах, що стосувалися українського народу. Він був автором численних циркулярних листів до підписів громадян і висилки їх до впливових політичних осіб у важливих українських справах і це все покривав своїм власним коштом. Майже увесь тягар праці спочивав на ньому і його дружині, бо всякі добре приготовані реферати, сходини, прогульки і подорожі давали людям змогу провести мило час в товаристві й обмінятися думками.

Історія їхньої жертвенности на будову храмів-церков у Мишиґені і Фльориді була описана в часописі „Америка" з дня 24-го — 25-го квітня ц.р., а про ширшу діяльність Біловусів — велика стаття Олександра Татомира в „Америці" з дня 29-го березня ц.р. Про їхню активність часто появлялися дописи і в інших українських публікаціях. Прелеґентка також підкреслила діяльність Осипа, як письменника-поета, доброго журналіста, народного діяча і політика. Його дописи в українській пресі дуже спопуляризували Ст. Пітерсбурґ серед української громади в Америці, а щодо жертвенности, то Біловуси дають приклад, гідний до наслідування. Давніше зложили 10,000 дол. на видавничий фонд Інституту Липинського, а в минулому році створили приватний, додатковий 50,000 фонд на видання державницької літератури в українській і англійській мовах.

Товариство Українських Емеритів постановило кожного року при влаштуванні Дня Українського Емерита відзначувати і віддавати честь тим, що своїми справами, поступованням, жертвенністю на народні цілі і посвятою заслуговують на пошану, бо дають приклад, гідний наслідування.

Рішенням річних зборів Товариства Емеритів 25-го квітня ц.р., за заслуги на громадській ниві вибрано Осипа Біловуса на все життя почесним членом товариства, а в День Емерита — 2-го червня, нагороржено його пропам'ятною таблицею, у якій написано, що за його повну посвяту і працю для української Церкви, громади і Товариства Емеритів, яке він очолював 5 років вибрано його почесним головою товариства на все життя. Цей скромний дар для Осипа буде пригадкою, що у цій Фльоридській громаді знайшлися люди, які вміли оцінити його жертвенність і діяльність.

У програмі взяли участь члени товариства: Стефанія Цегельська, деклямація Івана Франка „Як би ти знав"; Каролина Хомик — деклямація „Марш УПА" Осипа Біловуса; „Наші святі", поезію О. Біловуса, віддеклямувала Марія Юрків; Анастазія Біловус деклямувала свій власний вірш „Слава Ярослава". Роман Цегельський відчитав гуморескy про „Хоробливу телевізію" Осип Біловус віддеклямував співомовку свого власного укладу.

Привітні промови для українських емеритів виголосили: Мирослав Сеник, від товариства св. Імени; Іван Іваськевич від УККА; Іван Когут — Українсько-Американське Товариство, Н. Хлиста — ОЧСУ; Юлія Вертипорох — Патріярхат; Люся Арвін — сестрицтво св. Ольги.

У своїй короткій промові А. Біловус дала ще один доказ жертвенности подружжя Біловусів, складаючи з нагоди цього свята 1,000 дол. на різні цілі: 500 дол. на Гетьманську пресу „Батьківщина", 200 дол. на Патріярха-Кардинала Мирослава Любачівського; 100 дол. на будівельний фонд української Церкви в Ст. Пітерсбурзі, Фльорида; 100 дол. на Злучений Український Допомоговий Комітет у Філядельфії; 4 пожертви по 25 дол. кожна на пресовий фонд „Америки", „Українського Тижневика", „Форуму", літературного журналу УБС, і „Вільного Слова" в Торонто, Канада.

Минулого року Осип і Анастазія Біловуси обходили 50-ліття свого подружнього життя. Боже благослови їх, і дай їм ще багато сил і здоров'я до праці на церковній і народній ниві. Відспіванням многоліття для всіх сеньйорів програма свята була вичерпаною. Молитвами перед і по програмі проводив парох Ярослав Федик. Програмою свята переводив голова Товариства Емеритів Іван Юрків.

Н.Н.

Призабуті...

(Закінчення зі стор. 2)

Павло Дуда.

допомагати, радити і діяти для побільшення членства і дати поштовх до заснування нових відділів.

Баєр рушив у дорогу з Віндзору на Схід, а по році мав виїхати на Захід, де вже існували сильні відділи Організації Українського Національного Об'єднання і Стрілецької Громади, де і почав виходити часопис „Новий Шлях".

Павло Дуда мав щастя. Організатор Баєр мав великі успіхи на сході від Вінніпеґу, і хоча він ще молодий, скоро помер, та двері для Союзу в Канаді вже були відкриті — ізоляція Канади завдяки П. Дуді і 341-го Відділу перестали існувати.

Коли на 19-ій Конвенції УНСоюзу вибрано мене головним контролером П. Дуда запропонував мене на ювілей 341-го Відділу на головного промовця і я приїхав до Віндзору в товаристві Гриця Сенева колишнього десятника УСС, який, бувши веселої вдачі, добре пасував до ювілею; там таки він став членом УНСоюзу, а до того часу він не мав сталої праці. Маючи на увазі велике безробіття, і так звану депресію, Канада дописала, знайшлися дальші подвижники, які як Володимир Гірняк -Усусус, продовжували організаційну працю.

На 20-ій Конвенції УНСоюзу вибрано П. Дуду головним радним і відтоді ми зустрічалися частіше. На перших зборах Головного Уряду він повідомив, що українська неперевершена піяністка Любка Колесса одружилася з канадським політиком, з яким він зустрінувся; прізвище його я призабув. Крім щоденної праці на хліб, праці для УНО і УНСоюзу, св. п. П. Дуда пробував щастя в бизнесі. Мав свого роду спілку теж вже св. п. Гнатом Поворозником, близьким сусідом в Україні і членом УГАрмії, в якій обидва були старими десятниками. Поворозник заснував філію фірми „Есекс", що виробляла м'ясні вироби в місті Вудстак, на половині дороги до Торонто. Він запросив мене до Вудстаку з приводу його уродин і я відвідав його як управителя цього підприємства.

На жаль, філія недовго вдержалася, бо спільники розійшлися.

З приїздом нової еміграції П. Дуда зажив повним громадським життям. Ще до того часу прихала зі Львова його дружина, яка піддержала Павла в його праці і піклувалася його здоров'ям, дожив він бо догарного віку — 88 років і ніколи не хворів. Його дружина стала активною в Організації Українок Канади (ОУК) і в журналі цієї організації „Жіночий Світ", я прочитав, що вона знаходила нових передплатників і збирала гроші на народні потреби.

Зчасом ми всі старіємося, але не даємося. Старі жовніри, — казав ген. Мек-Артур, — не вмирають, вони відходять. Відійшов і Павло Дуда. Не можна сказати, що П. Дуда помер на чужині, бо Канада була для нього рідною і доброю. У хвилині смерти були біля нього дружина, син, доня, внуки, а може і правнуки. Доостанку ми обидва обмінювалися святочними картками і я бачив його на останній Конвенції УНСоюзу в Рочестері — здорового і веселого. Ми разом там згадували наших стрільців Іванчуків, Гірняків і тих, що ще доживають віку по обох боках кордону.

Кожному з відходом у засвіти співаємо „Вічная Пам'ять", але чи можна вічно пам'ятати про померлих? Єдине певне, що в звітах організацій історії українських поселенців Канади ім'я Павла Дуди житиме вічно.

Українські...

(Продовження зі стор. 2-ої)

купівля домів чи авт, клопоти з дітьми, програми на телевізії, фільми, спортові змагання, а якщо мова про книжки, то шпигунські або науково фантастичні, і все це відбувається в більшості в англійській мові. Коли вони говорять про політику то про американську, або світову, рідко про українську (а тоді з насмішками). На українські доповіді, академії чи дискусії майже не ходять, а від громадської праці, в розумінні старшої таборової ґенерації, із засади відмовляються, як також рідко дають гроші на українські цілі. Коли й працюють в школі, чи в організації молоді, то звичайно тому, що мають там своїх дітей. Те чим ми „жили", чому віддали енергію, серце час — для українських „яппіс" є, звичайно, зовсім не цікаве, а навіть часом осоружне.

Дивуватися, однак, тому ніяк не можна — це ж реакція молодшого покоління на дію старшого і тому те, що наші наслідники є такі, а не подібні до нас — зовсім природне явище, а при тому... таки трохи наша вина. Бо, як наприклад, могло імпонувати та бути взором до наслідування наше покоління із його „гурра патріотизмом", трафаретними кличами та довгими промовами, з його партійними-непорозуміннями і сварками? Як могла зацікавити сучасну молодь наша література в якій так мало пригодницької і зрозумілої для неї тематики?

(Продовження буде)

Св. п. Н. Кобиця

Надія Кобиця, різьбар по професії, померла 24-го травня в Джерментавн шпиталі у Філядельфії, Па., проживши всього 65 років трудолюбного життя, замешкуючи зі своїм чоловіком Остапом у Філядельфії в околиці Олней.

Сл. п. Надія народилася в Україні й одружилася з Остапом Кобицею в 1942 році. Від нього вона навчилася різьбарства так добре, що стала в цій ділянці великим спеціялістом. Під час Другої світової війни, так, як сотні тисяч її земляків, вона зі своїм чоловіком Остапом покинула рідний край і подалася на Захід, у невідоме. Ввесь час свого скитання вони кормились з того, що одержали за свої різьбарські твори. В 1946 році родина Кобиців, як багато інших наших людей, виїхала до Австралії, до міста Аделайди, столиці Південної Австралії, де скоро вони обоє стали визнаними артистами-різьбарами та громадськими діячами. Різьбили вони там писанки, різдвяні дзвони, свічники, касетки, вази, тарілки, обкладинки для книжок, різні орнаменти до меблів, а вславилися вони найбільше різьбою коней, які є неперевершені в дерев'яній скульптурі. Це речі дуже високої мистецької вартости. Крім різьби, сл. п. Надія брала ще участь в іншому роді українського мистецтва: вона вишивала широкого вжитку традиційні українські речі, як наприклад, рушники, блюзки, сорочки, подушки, скатерті та серветки. До завершення участи в українській культурі, вона роками танцювала на сцені українські танці.

В 1972 році родина Кобиців переїхала з Австралії до ЗСА, до батька Надії, який мешкав тоді у Вілліямставні, Ню Джерзі, де вони згодом відкрили крамницю при Блек Горз Пайк шосе. У 1980 році вони переїхали до Філядельфії, Па., де вони замешкали на Спенсер вулиці.

Парастас-Панахида за спокій душі покійної Надії відбувся в середу, 29-го травня, о 7-ій год. вечора в похоронному заведенні М. Насевича у Філядельфії. Друга частина похоронного ритуалу відбулася наступного дня, в четвер, 30-го травня, о 9-ій год. ранку в українській католицькій церкві Благовіщення, при Олд Йорк ровд Мелровз парку, а відтак тіло покійної Надії похоронено на українському католицькому цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі.

В смутку залишились чоловік Остап та сестра в Україні.

Суспільна Служба

В безмежному горю повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 18-го липня 1985 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча

бл. п.
Надія Ореста Лойко

народжена 19-го квітня 1985 р.

Горем прибиті:
батьки — ГАЛИНА і ВОЛОДИМИР
братчик — ДАРКО
бабця — РОЗАЛІЯ ЛОЙКО
бабця і дідо — ПЕТРО і МАРІЯ ПАЛКИ
тета — ІРЕНА і МИКОЛА ГЛУХІ
зі сином ГАВРИЇЛОМ
вуйко і хресний — СТЕФАН ПАЛКА
хресна мама — ХРИЗАНТА ГЕНТИШ
та ближча і дальша Родина

ПОХОРОН відправив о. А. Борса у понеділок 22-го липня 1985 р., о год. 11-ій в церкві св. Володимира, Марлборо, Ню Джерзі.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого БРАТА

св. п.
Нестора Когутяка

яка припадає 23-го липня 1985 р.
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в церквах:
в Мюнхені, Тулюзі, Люрді, Обителі оо. Студитів в Римі, Монтреалі та св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

У світлу пам'ять Незабутнього Брата складаємо на ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА, Сарсель, Франція 200.00 дол. (двісті).

При Українському Вільному Університеті створено ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ім. НЕСТОРА КОГУТЯКА.

В глибокому смутку:
сестра — МАРІЯ КОГУТЯК ГЛАДКА
з мужем інж. ОРЕСТОМ
брат — інж. ЯРОСЛАВ КОГУТЯК з дружиною
ТЕРЕСОЮ та донею АНЕЮ ГУК
з НАТАЛКОЮ та ВЕНЯМИНОМ-ЮРЧИКОМ
сестрінка — д-р ІРИНА з мужем
інж. ВОЛОДИМИРОМ

Хор „Прометей" готується до великих святкувань

Проминув рік, як чоловічий хор „Прометей" у Філядельфії, Па. повернувся зі свого другого успішного турне по Европі. Працю і труд диригента Михайла Длябоги, піяністки Ірини Пелех-Зварич і всіх хористів принесли безліч рецензій в швайцарській, французькій, німецькій та українській пресі, де музичні критики високо оцінили виконувані твори і виконавців. Перше турне в 1980 і друге в 1984 році принесли не тільки розвагу і євшан-зілля українцям, що залишилися у Західній Европі, але також запізнали чужинців з хоровими творами українських композиторів та композиціями для фортепіяно у виконанні І. Пелех-Зварич. З приємністю треба відмітити, що філядельфійська громада також причинилася до успіхів хору „Прометей". Моральна і матеріяльна допомога українських організацій, підприємств і поодиноких громадян уможливили фінансувати такі турне а УСО „Тризуб" дав безкоштовно приміщення для музичної бібліотеки і там дотепер відбуваются проби хору.

Оглядаючись, бачимо як відходять в тінь всі труди і невигоди не тільки турне по Европі, але й ближчі чи дальші виїзди з концертами до українських осередків у ЗСА і Канаді, а залишається ясний, вічно квітучий спогад, так як ті сцени в сяйві рефлекторів, невгаваючі оплески, вітання, китиці квітів....І це не тільки спогад, це заохота до дальшої праці і зусилля, щоб піднести мистецький рівень хору кращою технікою співу та новими творами визначних композиторів. Щорічні звіти голови та членів Управи на Загальних зборах хору „Прометей" є нічим іншим як тільки переглядом кадрів з фільму, де головними артистами є диригент, піяністка і хористи. Так і цього року 4-го березня в залі „Тризуба" уступаючий голова О. Татунчак відмітив успіхи хору в концертових виступах в Европі та в Америці, зокрема дякуючи диригентові М. Длябозі за мистецьке керівництво, а І. Пелех-Зварич за майстерний фортроіяновий супровід та членам управи за співпрацю. Звіти членів управи були повністю задовільні, які доповняли звіт голови більш технічними даними та числами.

Завдяки добрій підготові виборчої комісії у складі: П. Вомпеля, В. Панчака і О. Гладкого, вибір нової управи хору пройшов скоро і без будь-яких ускладнень. Як минулими роками, так і цього року в склад управи ввійшли старші і молодші хористи. На цей рік хор „Прометей" очолив молодий ентузіяст-співак, довголітній член і провідник останньої тури по Европі, О. Прасіцький, його заступники — М. Капій і О. Гладкий, В. Кріль - секретар, М. Зварич - скарбник, М. Кострицький - адміністратор, В. Кононенко - архівар, вільні члени — І. Староста, І. Павлічка, Р. Книгницький І. Кушнір, Ю. Кизима і П. Чорів, до контрольної комісії ввійшли: З Чайківський, М. Касіян і Р. Вомпель.

Накреслений плян праці, що його приготовив диригент М. Длябога, передбачений на декілька років, іншими словами, підготовити хор до відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України. В першу чергу, це вивчення Служби Божої з поодинокими молитвами відомих композиторів — Вербицького, Гнатишина, Бортнянського, Веделя, Левицького й інших. Концертові релігійні твори — Рудрика, Березовського і Бортнянського Народні пісні без музичного супроводу в аранжеровці Леонтовича, Кошиця і Стеценка, та ще не виконувані на концертах твори М. Лисенка „Три тости" і „Давидів псалом". Це не лиш теоретичне плянування, ноти є „на руках" і хор вивчає ці твори від кількох місяців. У репертуарі хору є також композиції диригента М. Длябоги.

Хоч перед нами ще три роки до відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України, чоловічий хор „Прометей" під мистецьким керівництвом М. Длябоги і при співпраці піяністки І. Пелех-Зварич вже сьогодні наполегливо працює, щоб якнайкраще приготовитись до великих святкувань.

З. Ч.

Ідеологічний семінар старшого пластунства Канади

Вже вдруге за два роки канадська Крайова Булава Уладу Старшого Пластунства (УСП) підготовила та провела ідеологічний семінар для своїх членів. Від 17-го до 20-го травня ц.р. на Пластовій Січі, недалеко Торонто, з'їхалося біля 60-ти старших пластунів та пластунок, під проводом Крайового Булавного УСП ст. пл. Михайла Лози (ОХ). На семінарі теж була присутня голова Крайової Пластової Старшини (КПС), пл.сен Іроїда Винницька, відповідальний за вишколи при КПС пл. сен. Орест Джулинський, керівник виховного сектора пл. сен. Юлія Войчишин та член Крайової Пластової Ради пл. сен. Таня Джулинська.

Програму підготовило та переводило майже вповні старше пластунство, хоча не без допомоги вищезгаданих сеньйорів. Семінар почався в п'ятницю ввечері, 17-го травня, звідомленнями із Першої Сесії III пластового Конґресу, який відбувся в жовтні 1984 року на Союзівці.

Темою наступного дня була „Сучасна Україна і ми". Ст. пл. Роман Ващук (ЛЧ) мав цікаву гутірку п.н. „Як представляють Пласт в Україні". Базуючи на різних пропаґандивних виданнях СССР, Р. Ващук з'ясував, що Пласт й інші молодечі організації є представлені в СССР, як підривні, терористичні організації, які мають за завдання засліплювати молодь фашистськими ідеологіями.

Опісля Ю. Джуравець, учитель української мови в канадській школі, висвітлив два пропаґандивні фільми з СССР, які наглядно вказали на фальшування нашої історії для пропаґандивних цілей.

На семінарі були присутні сім молодих українських втікачів з Польщі, які брали участь у всіх нарадах. Із них Андрій Терефенко та Міра Дикий-Середа мали гутірку про стан української молоді в Польщі. Між іншим, доповідачі згадали про спробу українців збудувати новий гуртожиток в Польщі; це спричинило серед учасників семінару спонтанну збірку грошей у сумі 203 долярів, які будуть вислані на допомогу для побудови гуртожитка.

Запрошеним гостем на семінарі був д-р Валентин Мороз, який виголосив доповідь про початки правозахисного руху в Україні та його сучасний стан. Доповідач насвітлив інтелектуальний спротив Шестидесятників-поетів і порівняв його до сучасного спротиву, що виринає з народних мас. Д-р В. Мороз поінформував слухачів про появу восьми чисел підпільної публікації „Хроніка Католицької Церкви в Україні". Опісля ст. пл. Євген Дувалко (ЛЧ) мав репортаж із Міжнародної Конференції „Гельсінкі Рів'ю" в Оттаві, у якій доповідач й інші старші пластуни беруть участь. На кінець ст. пл. Наталка Юник виготовила підсумки та аналізу акцій УСП, заплянованих під час останнього семінара 1984 року. День закінчено величавою ватрою Дружби.

Недільна сесія мала за загальну тему „Українці в діяспорі", та включала гутірки пл. сен. Івана Винницького (ЛЧ), ст. пл. Юрія Дашка — „Історія багатокультурности в Канаді — хронологічний огляд", ст. пл. Володимира Дашка та ст. пл. М. Бучковської — „Моральні та психологічні концепти плюралізму", як теж і майстерню п.н. „Шукання плюралізму в пластовій ідеології". Дуже цікаву доповідь мав проф. О. Субтельний (Йорк університет) на тему „Устрій та закон Української Народної Республіки в 1917-21-их роках" Між іншим, було вказано, що так, як українці вимагають „прав меншин" у країнах діяспори, УНРеспубліка була готова дати такі самі права меншинам в Україні.

Відбулася інформативна сесія із звідомленнями з переслухань Комісії Дешен та відповідної громадської акції, як теж і звідомлення ст. пл. Христини Маців та ст. пл. Нестора Войчишина із переслухань канадської комісії радіо та телекомунікації (КРТК) в Оттаві, де українці стараються вибороти право українських передач на публічних хвилях телевізії і радіо. Ст. пл. Михайло Лоза (ОХ) здав звідомлення із діяльности гуртка релігійного апостоляту, який, в першу чергу, виготовляє духовну програму на пластові табори.

Після Служби Божої та вечері відбулося висвітлення фільму про Великий голод 33-го року „Жнива Розпачу".

В понеділок відбулися майстерні п. н. „Що далі?" для плянування діяльности УСП на 1985-86 роки. Між іншим, заплянованo підготовку Пласту до гідного святкування 1000-ліття Хрищення Руси — України, участь студентів в з'їзді СКУМО, пропаґування встановлення щорічного „Дня Штучного Голоду" (на зразок Дня Солідарности з українськими політв'язнями). Учасники семінара вислали листи до державного секретаря закордонних справ Канади Джов Клярка із домаганням ширшого розголосу та серйознішої підготови „Гельсінкських Переслухань" в Оттаві та створення парляментарного комітету для догляду дотримань Гельсінкських угод по світі.

Семінар мав великий успіх, і старше пластунство висловило загальне задоволення та скористало із цього з'їзду.

Ст. пл. Юрко Мончак

Відійшов у вічність меценат ФКУ

У вівторок, 4-го червня ц.р. сумна вістка облетіла Клівленд та його околицю, а відтак і всі інші наші громади в Америці, що в ранніх годинах того ж дня помер активний громадський діяч, бл. п. Ярема Попель.

Ще ввечорі попереднього дня, коли українська громада Клівленду вітала Верховного Архиєпископа ПУКЦеркви і Кардинала Мирослава І. Любачівського, Ярема Попель брав участь у тих урочистостях і зворушливих хвилинах. Він був життєрадісний, розмовляв з Блаженнішим о. Любачівським, якого близько знав із давніших часів. Бл. п. Ярема дуже цікавився Гарвардським проєктом для відзначення Тисячоліття Хрищення України, як також публікаціями ФКУ та Українського Гарварду, що присвячені незабутній трагедії нашого народу — злочинно створеному Москвою голоду в Україні в 1932-33 роках. Цій діяльності він сприяв і щиросердечно її підтримував.

Бл. п. Ярема Попель народився 7-го квітня 1909 року у селі Колодіївка, біля Станиславова. Його батько о. Василь Попель та мати Ольга з Петрусевичів мали п'ять синів та одну дочку Ніну. Найстарший син Юрко згинув у бою під час Першої світової війни. Володимира розстріляли большевики в полоні, Степан і Тарас загинули під час Другої світової війни. Залишився наймолодший син Ярема, який пережив дві війни та опинився на чужині, поселившись в Америці.

До самої смерти горіло серце Покійного могутнім почуттям вірности та любови до свого поневоленого народу, для якого він трудився все своє життя.

Життєвий активізм найкраще віддзеркалює стиль його життя. Активним був він уже в станиславівській гімназії, а опісля на кооперативних курсах. Ярема був здібним організатором на своєму терені Української Військової Організації та відтак ОУН; організував „Сокіл", спортові товариства, Маслосоюз та Українбанк в округах Станиславівщини та Чортківщини. Він неначе хотів своєю працьовитістю та жертвенністю надолужити за своїх передчасно померлих братів.

На чужині бл. п. Ярема Попель був директором табору біженців у Ландсгуті, а приїхавши до Америки, зорганізував „Рідну Школу" в Ню Гейвені, а згодом у Клівленді, де був теж співзасновником української кредитової спілки „Основа" для розвитку якої присвятив багато років зусиль праці.

Він був щедрим жертводавцем на наші національні, культурно-освітні, церковні, наукові та політичні цілі. Його прізвище багато разів записане у списках жертводавців — меценатів на українську науку, на Фонд Катедр Українознавства (ФКУ), НТШ, енциклопедію українознавства, УВАН та другі.

Ярема Попель був активним членом Комітету ФКУ на стейт Огайо, став меценатом ФКУ, допомагав у збірковій кампанії фондів на Український Гарвард. Він радів успіхам діяльности УНІГУ, зокрема його видавничими досягненнями. Радів тим, що український Гарвард піднявся таких проєктів, увага яких спрямована на підметне свідчення про злочинно створений Москвою голод в Україні 1933 року як теж на гідну підготовку ювілею Тисячоліття Хрищення України.

День перед смертю, їдучи на зустріч з Блаженнішим о. Любачівським, Ярема вступив до крамниці „Базар", щоб купити три книжки М. Долота „Страта голодом", яка появилась заяки старанням ФКУ у видавництві В. В. Нортон. Ці книжки закупив Ярема для своїх дітей і американських приятелів.

Я. Попель завжди підкреслював у дружніх розмовах з приятелями та знайомими, що ми на поселеннях повинні робити те, чого наші брати та сестри не мають змоги робити на рідних землях, а головно підтримувати розвиток науки в усіх ділянках українiстики яка на Україні, в обставинах поневолення не може як слід розгортатись. Саме тому, він так віддано й наполегливо підтримував заходи ФКУ в творенні Українського Гарварду, вважаючи це за найбільше досягнення української еміграції.

Останніми роками, ставши пенсіонером, Ярема присвятив теж багато часу нашим старшим людям, хворим, немічним, потребуючим підбадьорення. Він відвідував самітніх, кволих осіб, старався для них про міську допомогу, приміщував їх у старечих домах, важко хворих супроводив до лікарень і старався, щоб вони приходили до здоров'я.

Ярема і його улюблена дружина Олена мали троє дітей: доню Марту та синів Юрка й Андрія. Обоє вклали багато зусиль і старань, труду, часу, любови, щоб виховати своїх дітей на добрих людей, які не пропали б в чужому морі, а були свідомими та гордими, що вони українського роду. Обоє раділи успіхам своїх дітей, їхніми досягненнями та їхніми українськими родинами.

Численна українська громада, разом із ріднею, супроводила на вічний спочинок патріота й болільника української національної справи. Похоронено бл. п. Ярему Попеля 8-го червня ц.р. на українському цвинтарі святих апостолів Петра й Павла. Від ФКУ та УНІГУ прощав Покійного Василь Лагошняк, член Головної Екзекутиви ФКУ, а від відділу УККА Василь Ліщинецький; від родини — сестрінок покійного Ярема Раковський.

Для гідного вшанування пам'яті своїх батьків діти із родиною вирішили поставити їм довголітній пам'ятник — створити в Гарвардському університеті бібліотечний фонд українiки імени Олени і Яреми Попелів, сумою 10,000 долярів.

Головна Екзекутива ФКУ
Дирекція УНІГУ